

Boahkuheapmi tuberkulosa (BCG) vuostá

Boahkuheapmi fálljuvvo mánáide geat leat definerejuvvon leat riskajoavkkus njuoratmáná agis.

BCG-boahkuheapmi.

Boahkuheamis leat ealli, goariduvvon tuberkulosabakteriijat, Bacille Calmette Guérin, ja gohčoduvvo BCG:n. Boahkuheapmi biddjo gurut gihtii bajábeallái gardnjila. Dábálaččat šaddá unna “čivhli” dahje siejahas hávvi boahkobáikái moadde vahkku maŋŋá. Hávvi ii bávččat, ja sávvo oalle johtilit. Muhtimiin bohtanit lymfarávssát, ja dovdo dego livččii kuvllat gieđavuole. Nu ollu go 80 % sis geat leat boahkuvvon suodjaluvvojit tuberkulosa vuostá. Suodjaleapmi ovdána 1-3 mánu maŋŋá boahkuheami, ja bistá guhká.

Ávžžuhuvvo ahte boahkuheapmi addo njuoratmánáide go leat sullii 6 vahkku. Go boahkuha njuoratmánáid de suodjala erenoamážit duodalaš tuberkulosatiippaid vuostá vuosttaš jagiid eallimis. Go lagasbirrasis lea riska njoammuduvvot fálljuvvo BCG-boahkuheapmi maiddá boarrásat mánáide. Sáhtta leat guovdil ovddal gihtii iskat čielggadan dihte ahte leatgo sii jo njoammuduvvon ja nu ii leat boahkuheamis ávki.

Jus mánás lea hedjonan dearvvašvuohta dahje geavaha dálkasiid, fertejit máná ovddasteaddjit addit dieđu dan birra. Olbmot geain lea HIV-infekšuvdna ja eará dávddat mat goaridit dávddaid vuostálastinnávcca eai galgga dábálaččat váldit BCG-boahkuheami. Go njuoratmánát galget boahkuvvot de ferte muitalit dearvvašvuođabuohccidivššárii jus eadni lea ožžon dálkasiid mat váikkuhit dávddaid vuostálastinnákciid áhpehisdilis dahje njamahanáigodagas go dalle sáhtta leat dárbu maŋjedit dán boahkuheami.

Tuberkulosadávdda birra

Tuberkulosa sivvan lea infekšuvdna tuberkulosabakteriijaiguin. Dušše geahpestuberkulosa mii ii leat dikšojuvvon sáhtta njoammut. Dábáleamos njoammuvuohki lea ahte olmmoš gossá bakteriijaid ja njoammuda goaikkanasnjoammumiin. Sullii 10 % sis geat njoammuduvvojit buohccájit, ja sáhttet gollat mánŋa jagi ovdal dávda ovdána. Dávda falleha dávjjimusat geahppáid, muhto sáhtta dagahit infekšuvnna eará orgánavuogádagaide nu mo vuoiŋŋaščuzzii, lymfačuolmmaide, čoliide, dávttiide, laddasiidda ja manimaččaide.

Norga lea daid riikkaid searvvis máilmmis gos lea unnimus tuberkulosa, jahkásaččat buohccájit 300-400 olbmo dávddain. Gitta 1997 rádjai njejeai lohku. Maŋimus jagiid lea fas lassánišgohtán go leat bohtán eanet sisafarrejeaddjit riikkain gos dávddas leat alla logut. Measta 90 % olbmuin geat buohccájit leat riegádan riikkain gos lea ollu tuberkulosa, ja eatnašat leat njoammuduvvon ovdal bohte Norgii. Vaikke lea unna riska njoammuduvvot tuberkulosain Norggas, sáhtta dat leat stuorát birrasiin main lea čanastupmi rikkaide gos dá lea dábálaš dávda. BCG-boahkuheapmi fálljuvvo danne mánáide geain lea dat čanastat.

Liigeváikkuhusat

Lea hárve ahte šaddet reakšuvnnat boahkobáikái mat leat stuorrát dahje bistet guhká. Lymfačuolbma boahkobáikki láhka sáhtta bohtanit. Dat sáhtta leat unohas, muhto ii leat váralaš. Muhttin hárvenaš dilálašvuodain sáhtta leat guoskevaš dálkkodit dálkasiiguin.

Boahkuheapmi mii geavahuvvo lea BCG-boahkuheapmi AJVaccines. Dieđut dan birra leat gávdnamis [dálkkasohcan](#) bokte (oza BCG-boahkuheapmi AJVaccines ohcanruvttus) Stáhta Dálkkasdoaimmahaga neahttasiiddus (Girjedárogillii).

Áššáigullevaš artihkkalat

- [Manne lea dehálaš boahkuhit?](#)
- [Ovdal ja maŋŋá boahkuheami](#)

Dárbbasatgo eanet dieđuid vai leatgo dearvvašvuodabargi?

- [Tuberkulosaboahkuheapmi \(BCG-boahkuheapmi\) \(Girjedárogillii\)](#)